

Bilaga 1.2 Utökat underlag för äskande av medel från centrala medelsreserven för framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster under 2015

Miljöförvaltningen ansöker om totalt 6,5 mnkr ur central medelsreserv 2 fördelat på:

- Framtagande av lokala åtgärdsprogram 3,1 mnkr
- Miljögiftsövervektion vatten 2,2 mnkr
- Undersökning av båtbottnfärg 0,8 mnkr
- Undersökning av sediment 0,4 mnkr

Bakgrund

Genom implementeringen av vattendirektivet i miljöbalken har kommunerna fått en nyckelroll i att genomföra och driva på arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram och förvaltningsplan lyfter fram vilka åtgärder som bör genomföras av kommunerna inom de olika åtgärdsområdena, men det är först i lokala åtgärdsprogram som vattenarbetet kan konkretiseras på en sådan nivå att operativa åtgärder kan identifieras och kostnader för att nå god vattenstatus kan beräknas.

Miljöförvaltningen har tagit fram ett förslag till en handlingsplan som pekar ut vägen mot att uppnå god vattenstatus i Stockholms vattenförekomster till 2021. Handlingsplanen antogs av Kommunfullmäktige den 9 mars 2015. Syftet med planen är att visa hur vattenarbetet behöver utvecklas för att få ett tydligt fokus på operativa åtgärder. En central del är att utarbeta lokala åtgärdsprogram. För Stockholms stads del handlar detta om att konkretisera Vattenmyndighetens åtgärdskrav i upp till 23 lokala åtgärdsprogram. Stadens vattenarbete är väl utvecklat när det gäller att följa vattendirektivets intentioner med samordning över administrativa gränser. Framtagandet av lokala åtgärdsprogram ska därför ske i nära samarbete med de regionala vattensamarbeten som berör Stockholms vattenförekomster.

I de fall det redan finns kännedom om påverkan, som är av stor betydelse för att vattenförekomsten inte uppnår god vattenstatus, bör konkreta fysiska åtgärder kunna inledas parallellt med framtagandet av åtgärdsprogram. Dessa åtgärder behöver

genomföras av framförallt Stockholm Vatten AB samt Trafikkontoret.

Nytta för staden

Förutom att de lokala åtgärdsprogrammen krävs för att kunna följa miljökvalitetsnormerna i stadens vattenförekomster kommer arbetet med att nå god vattenstatus generera en rad ekosystemtjänster, som Stockholms medborgare samt turister har nytta av. Det handlar exempelvis om förbättrat fiske, bättre badvattenkvalitet, renare dricksvatten och bättre rekreativsmöjligheter.

Tidsplan

I handlingsplanen för god vattenstatus framgår stadens nya övergripande mål för vattenarbetet. Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Detta innebär i de flesta fall god ekologisk och kemisk status till år 2021 eller senast till år 2027. För att nå detta mål behöver lokala åtgärdsprogram, med syfte att följa miljökvalitetsnormerna, vara framtagna för alla stadens vattenförekomster senast år 2018.

Miljöförvaltningen har i samverkan med övriga förvaltningar samt Stockholm Vatten AB tagit fram en prioriteringsordning för när lokala åtgärdsprogram senast behöver vara framtagna per vattenförekomst för att fysiska åtgärder i sin tur ska hinna genomföras och god status ska kunna nås inom den av vattenmyndigheterna uppsatta tidsfristen. Prioriteringsordningen innebär att sju vattenförekomster behöver behäftas med lokala åtgärdsprogram under 2015, sju 2016 och sju 2017.

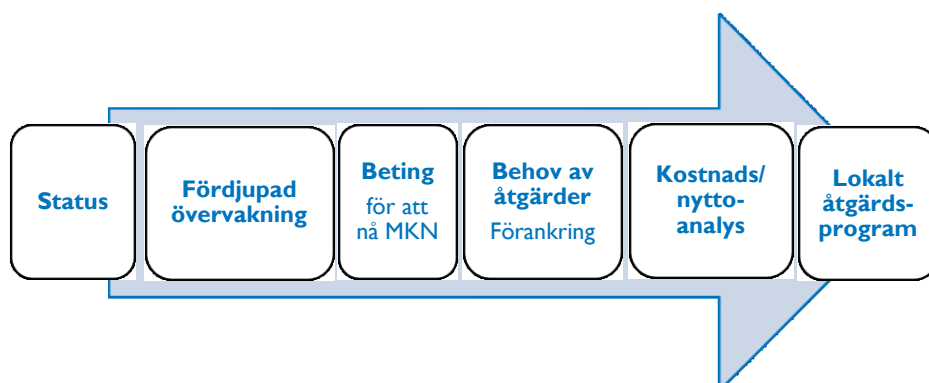
Genomförande

Framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster bör utgå från de erfarenheter som vunnits inom pilotområdet Bällstaån och ske i nära samverkan med övriga förvaltningar samt Stockholm Vatten.

De underlag som behövs till åtgärdsprogrammen upphandlas och ska tas fram av konsult som arbetar i nära samverkan med miljöförvaltningen och andra viktiga aktörer inom staden.

De lokala åtgärdsprogrammen ska fungera som ett underlag för berörda aktörer inom avrinningsområdet så att dessa kan ta beslut om genomförande av fysiska åtgärder och avsätta medel för insatser som behövs för att vattenförekomsterna ska kunna uppnå miljökvalitetsnormerna.

I Handlingsplanen för god vattenstatus beskrivs en process för framtagande av lokala åtgärdsprogram för enskilda vattenförekomster. Se figur 1 nedan.

Figur 1. Schematisk beskrivning av olika steg i framtagandet av lokala åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogrammen ska konkretiseras på en sådan nivå, med geografisk upplösning, att lämpliga och möjliga åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten och uppnå normerna kan identifieras. Åtgärdernas totala kostnader ska uppskattas (investerings- och driftskostnader) och en kostnads/effektivitetsvärdering ska göras av varje förslag till åtgärd. De olika stegen i framtagande och prioritering av åtgärder sammanfattas i figur 2.

Figur 2. Schematisk bild över avrinningsområdesbaserad åtgärdsrioritering.

Miljöövervakning

Ett viktigt underlag för att kunna lägga rätt åtgärd på rätt plats är övervakning av miljögifter. Resultaten från övervakningen utgör underlag för prioritering av åtgärder och i förlängningen även uppföljning av åtgärder. I dagsläget övervakas endast 4 av Stockholms 23 vattenförekomster. Övervakningen behöver därför utökas i syfte att svara upp mot behovet av underlag till de lokala åtgärdsprogrammen.

Miljöförvaltningen Miljöanalys

Fleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 792
Växel 08-508 28 800
juha.salonsaari@stockholm.se
stockholm.se

Vattenförekomster prioriterade för framtagande av lokala åtgärdsprogram under 2015 – Aktivitet 1.9 enligt Handlingsplanen för vatten.

Kostnaden för framtagande av lokala åtgärdsprogram för sju prioriterade vattenförekomster för 2015 beräknas till 3,1 mnkr fördelat enligt nedanstående:

Bällstaån

- Fortsatt arbete med framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån inklusive kommunikationsplan och seminarium/workshop: 0,18 mnkr.
- Utredda förutsättningar för gemensam dagvattenanläggning i Lunda industriområde: 0,12 mnkr.

Brunnsviken

- Framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Brunnsviken: 0,5 mnkr
LÅP kommer att tas fram i samarbete med Solna och Sundbybergs kommuner inom ramen för Brunnsvikensamarbetet. Ett startmöte kommer att hållas innan sommaren 2015 och en inventering av befintlig kunskap och underlag görs som förberedelse för upphandling av konsultstöd.

Kyrksjön och Råcksta Träsk

- Framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Kyrksjön och Råcksta träsk: 0,5 mnkr

Judarn

- Framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Judarn: 0,3 mnkr

Magelungen

- Framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Magelungen: 0,5 mnkr

Långsjön

- Framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Långsjön: 0,5 mnkr

Ulvsundasjön

- Framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Ulvsundasjön: 0,5 mnkr

Miljögiftsövervakning i vatten – Insats 5.2 enligt Handlingsplanen för vatten

Miljöförvaltningen genomför sedan 2009 årlig miljögiftsövervakning i tre av stadens vattenförekomster, och 2013 ökades antalet lokaler till fyra vattenförekomster. Metaller och perfluorerade föreningar analyseras i vatten samt Hg och ett antal organiska ämnen (PCB, PBDE, HBCD och PFOS) analyseras i fisk.

Ett förslag till nytt program för miljögiftsövervakningen med start 2015 har tagits fram. Detta program omfattar alla Stockholms stads befintliga samt tillkommande vattenförekomster, sammanlagt 23 st. Befintligt program fortlöper som en bas i de fyra vattenförekomster som övervakats hittills samt i de övriga 19 vattenförekomsterna. I alla 23 vattenförekomster screenas även ett antal utvalda ämnen i vatten och fisk. Total årskostnad för 2015 uppgår till 2,2 Mnkr fördelat enligt nedanstående:

- Utökad miljögiftsövervakning med basprogram i ytterligare 19 vattenförekomster samt inledande screening i alla 23 vattenförekomsterna 1,8 mnkr.
- Statistisk behandling och utvärdering av resultat 0,4 mnkr.

Tabell 1: Förslag till upplägg för miljögiftsövervakning 2015-2020 inklusive kostnadsuppskattning
B: Befintligt program, **S:** Screening, **R:** Reviderat program

Provlokal/Vattenförekomst	2015	2016-2020
Brunnsviken	B+S+Hg i fisk	R+Hg i fisk
Strömmen (Saltsjön)	B+S	R
Drevviken	B+S	R
Årstaviken	B+S	R
Övriga Vattenförekomster (19 st)	B+S	
Urval Vattenförekomster		R
Provtagningskostnader	500 000	
Analyskostnader	1 300 000	
Årlig utvärdering	400 000	
Uppskattad årskostnad (SEK)	2 260 000	

Båtklubbar – Hälsoskydd – Insats 4.2 enligt Handlingsplanen för vatten

Pilotprojekt för att undersöka omfattning av giftiga båtbottnfärgers förekomst på båtskrov inom båtklubbar i Stockholms stad.

Prioritering av åtgärder samt föreslå åtgärder i syfte att minska utläckage av giftig båtbottnfärg (fokus på TBT)

Pilotprojektets totala kostnad uppgår till 0,8 Mnkr fördelat enligt nedanstående:

- Inköp av scanner: 0,3 mnkr.
- Utredningsstöd konsult 2015: 0,5 mnkr.

Miljöförvaltningen
Miljöanalys

Fleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 792
Växel 08-508 28 800
juha.salonsaari@stockholm.se
stockholm.se

Sedimentprovtagning i Brunnsviken

Sedimentprovtagning kopplad till att undersöka utbredningen av de föroreningar där det finns överskridanden av miljökvalitetsnormer i sediment (TBT, bly kadmium, antracen) men även andra föroreningar, med särskild inriktning mot den södra och mellersta delen av viken vid båtklubbar och dagvattenutsläpp.

Provtagningstransektorer kommer att läggas ut mot tänkbara källor (båtklubbar, båtuppläggningsplaster, dagvatten- och bräddutlopp) så att eventuella gradienter mot dessa kan identifieras.

- Uppskattad kostnad: 0,4 mnkr